

beneficerede Sager forbeholdes de af Kongen udnævnte Sagsførere, for saa vidt et tilstrækkeligt Antal af disse sniker at udføre disse Sager paa de samme Vilkaar som hidtil. Naar Lallet af de af Kongen bestillede Sagsførere efter Indstilling fra vedkommende Retter maa anses utilstrækkeligt til de nævnte Sagers Udførelse, blive disse under det Ansvar, som i Lovgivningen er bestemt for de af Kongen bestillede Sagsførere, at udføre efter Overenskomst med de Sagsførere, som dertil af Justitsministeriet antages." Altsaa, da Loven udkom, var Forholdet det, at de saakaldte gamle Prokuratorer havde denne Ret eller denne Byrde, hvad man vil kalde det, at varetage de offentlige Sager. De dog jo efterhaanden ud, og om en Mennekealder vil der slet ikke være flere af disse privilegerede eller bebyrdede Personer tilbage. Spørgsmaalet er da: Hvorvidt skal der saa kun være et indskrænket Antal Sagsførere, hvem de offentlige Sager betros, eller bør der ikke tages noget Hensyn til de stedlige og økonomiske Forhold? Jeg sigter dermed til, at saaledes som Forholdene nu ere udenfor Kjøbenhavn, findes der i mange Jurisdiktioner, dels i de mindre Byer og dels paa Landet, slet ingen af disse Prokuratorer, hvem offentlige Sagers Udførelse er betroet. Det er en Ulempe, som man før 1868 maatte finde sig i, men den var meget beklagelig. Jeg har fra min egen Erfaring Kjenndskab til — og Enhver kjender vist — mangfoldige Tilfælde, hvor der har maattet hentes Sagsførere fra en fremmed By, enten til en Kjøbstad eller til et Thingsted paa Landet. Det kunde som sagt ikke undgaas før 1868, men da nu efterhaanden paa Grund af Loven af 1868 Forholdene have udviklet sig saaledes, at der omtrent i hver Jurisdiktion er Sagsførere, forekommer det mig, at der er nogen Anomali i at vedblive at forstrie Prokuratorer andet Steds fra i Stedet for simpelt hen, hvor en kvalificeret Mand findes paa Stedet, at bestille ham til at udføre Sagen. Det er ikke saa ganske uvæsentligt. Jeg har i min Jurisdiktion havt Exempler paa, og det flere Gange, at det Offentlige havde staaet sig superbt ved at betale hele Sagen i Stedet for at give Beneficium. Naar der skal reises 10—12 eller 14 Gange i Anledning af en saadan Sag, og naar saa hver Reise koster Sagsføreren 20—30 Kr. — og det Offentlige skal vel at mærke betale det altsammen — er det en kostbar Historie. Jeg har blot villet bringe dette Spørgsmaal frem, for saa vidt muligt at bringe det dertil, at, hvor der er dygtige og dertil kvalificerede Sagsførere paa det Sted, hvor Retten holdes, man da ikke skulde tage Sagsførere andet Steds fra. Jeg veed nu ikke, hvorledes der forholdes med de omtalte Bestikkelser — det er temmelig Nytt endnu; thi det er kun efterhaanden, at de ældre Sagsførere gaa bort, men jeg har blot villet henlede den høitærede Justitsministers Opmærksomhed herpaa, fordi

de økonomiske Forhold gjøre det meget ønskeligt, at man ikke bebyrdes med saa særdeles store Udgifter. Det er ikke alene de offentlige Kasser, Amts-Repartitionsfondene og Ræmmerkasserne, men ogsaa vedkommende Part, det gaar ud over. Naar f. Ex. en Mand er tiltalt og bliver aktioneret og defenderet af to Sagsførere, som komme rejsende andet Steds fra, koster det altid et halvhundredde Kr. mere, og dem skal han betale, naar han paa nogen Maade har Raad dertil, og det er dog en Udgift, som kunde undgaas. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget.

Jessen: Medens det forekommer mig, at der vil kunne være nogen Anledning til at gjøre Grindring mod forskjellige Betragtninger, som ere komne frem i Motiverne til dette Lovforslag, Betragtninger, som ere ganske overensstemmende med, hvad der blev ansøgt paa det Sagsføremøde i Aarhus; der gav Anledning til, at denne Sag er kommen frem, paa hvilket Møde der kun var Sagsførere tilstede, og som altsaa kun saae Sagen fra Betalingens, men ikke fra de Betalendes Standpunkt, skal jeg dog, naar der sker en lille Grindring i § 2, gjerne medvirke til at skaffe Sagsførerne det bedre Vederlag, som her er paatænkt, baade fordi jeg i og for sig gjerne under Sagsførerne, ligesom mine øvrige Medborgere, Alt, hvad godt er, og ogsaa fordi den høitærede Justitsminister har forelagt dette Lovforslag. Hvis vi igrønt komme ind paa saadanne Tilstande her i Landet, hvor Rigsdagens begge Thing maatte ville og Regeringen maatte kunne afhjælpe Mangler i Lovgivningen, udfylde Huller i den, turde det dog nok være, at man, naar der blev Spørgsmaal om at raade Bod paa de Ulemper, som ere blevene Følgen af Loven om Sagsførervirksomheden af 26de Mai 1868, snarest burde tage Hensyn til Underdommerne, som ved den Masse af Sagsførere, der ere spredte ud over Landet, have erholdt et meget betydeligt forøget Arbejde, baade i Omfang og i Vanskelighed, dels fordi man er kommen ind paa meget subtile overhaandtagende Fortolkninger af Bestemmelsen af Grændsen mellem det Lilladelige og det Ulladelige, og dels fordi Antallet af Retsager er blevet overordentlig forøget, medens Underdommerne, navnlig de i de laveste Lønningsklasser, som bestjendte ere lønneble saaledes, at Lønningen ingenlunde, jeg vil ikke sige, staar i Forhold til deres Embeders Betydning og Ansvar eller den Ansæelse, et saadant Embede bør have, men ere lønneble ringere end f. Ex. en Handelsbetjent hos en større Handlende, en Gaardskaal i et større Gjestgiversted o. s. v. Det er altsaa en af de Ting, som jeg, naar der skal tages Hensyn til at raade Bod paa Sagsførerlovens Virkninger, vil tillade mig at henlede den høitærede Justitsministers Opmærksomhed paa, thi hvad Sagsførerne angaar, da har Lov-